

50^e Jaargang

Dinsdag 28 juli 2015

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering
van de handhaving
van de oude
Gereformeerde beginselen

Meditatie *Ambtelijke praktijk*

Kerkelijk actueel

Voor de jeugd *Sprekend verleden*

JABEZ

Jabez nu was heerlijker dan zijn broeders; en zijn moeder had zijn naam Jabez genoemd, zeggende: Want ik heb hem met smarten gebaard.

Want Jabez riep den God Israëls aan, zeggende: Indien Gij mij rijkelijk zegenen, en mijn landpale vermeederen zult, en Uw hand met mij zijn zal, en met het kwade alzo maakt, dat het mij niet smarte! En God liet komen, wat hij begeerde. (1 Kron. 4:9,10)

Hij was een gelukkig en een gezegend mens. Hij was zelfs heerlijker dan zijn broeders. Niet rijker of machtiger, maar “heerlijker”. Een heel bijzondere aanduiding, die we niet zo vaak tegen komen. Het woord vraagt om een uitleg; het kan jonge mensen bijvoorbeeld begerig maken naar een toekomst, waarin het ware geluk ligt.

De Bijbel gebruikt dit woord als er gesproken wordt over de grootheid van de Heere. Denk aan de heerlijkheid des Heeren, die er was rond de engelen in Efratha. In Psalm 16 worden Gods kinderen “heerlijken” genoemd. Er ligt iets van de glans van God over hun leven.

Dat was voor Jabez niet vanzelfsprekend. Integendeel, er was ook een andere invloed in zijn leven aanwezig. Dat had te maken met zijn geboorte. Zijn moeder moet geleden hebben tijdens zijn geboorte. “Ik heb hem met smarten gebaard”, zo sprak zij. Van die smart kreeg hij ook iets mee in zijn leven; zijn naam duidt op smart en verdriet. Dat stempelde zijn gedachten en zijn optreden. Hij kon zich van die naam niet losmaken. Zijn naam was een herinnering aan de val van ons, mensen. Geboortessmart is al heel oud, zo oud als de zondeval. Dat geldt van ieder mens, maar als je nadrukkelijk zo heet, ligt er wel een extra last op je ziel en leef je wel onder een donker gesternte. Jabez heeft daarmee geworsteld. Hij heeft gevochten tegen die smart, hij heeft wellicht nagedacht over de oorzaak van die smart, hij heeft naar middelen gezocht om eraan te ontkomen. Ieder mens kent de strijd tegen smart en kwaad. U hebt ook geprobeerd om te ontkomen aan de machten van doem en dood. Je worstelt en je vecht voor een goed bestaan. Maar besef je dat er een hogere werkelijkheid is? Heerlijkheid is meer dan geluk.

Vanuit die drukkende gedachte aan smart zoekt ook Jabez naar bevrijding ervan. Je kunt dat zoeken in een opleiding, in hard werken, in een gevecht met het leven. Maar, Jabez zoekt het ergens anders. Hij roept de God Israëls aan.

Dat is het geheim van zijn leven. De smart drijft hem naar de Heere toe. Dit is de weg, de enige weg voor mensen die worstelen met een belast leven, die geestelijk in de knoop geraakt zijn met zichzelf. Let op: hij roept tot de God Israëls (!).

Hij vraagt heel veel. Hij bidt niet om eer en roem of om rijkdom en genot. Hij vraagt een rijke zegen, een groot grondgebied; hij begeert dat Gods hand hem zal leiden en dat het kwaad, dat hem overkomt, hem niet zal smarten. Hij bidt dus tegen zijn naam in.

Hij aanvaardt het kwaad, maar dan een kwaad zonder smart. Dat is wel een rijke zegen, als we dat ontvangen. Men heeft gemeend dat hij te aards is in zijn bidden. Waarom zoveel land bijvoorbeeld? Toch is ook dat een geestelijk gebed. De Heere had immers dat land beloofd in de dagen van Jozua. Toen had Israël er onvoldoende aandacht voor. Maar Jabez bidt om wat de Heere beloofd heeft. De Heere heeft veel meer beloofd dan wij mensen menen. Wat krijgen we hier onderwijs. Wij bidden het kwaad af, en terecht. Maar bedenk dat het kwaad er zijn zal. Allerhande tegenspoed en kruis. Maar als de Heere zegent, zal het vuur ons niet beschadigen.

Christus heeft het kwade overvloedig ontmoet op Zijn smarteweg. Hij kon met recht Jabez heten. De Man van smarten. Hij ging de via dolorosa. Hoe heeft het kwade Hem gesmart. Hij moest ongekennde pijnen doorstaan, Hij moest de eenzame verlatenheid doorleven, Hij moest de angsten der hel doorlijden, Hij droeg daardoor onze smarten. In plaats van zegen was er voor Hem de vloek. Gods hand was tegen Hem. Daardoor kon en mocht Jabez dit gebed bidden. De heerlijkheid van de hemel werd zijn deel, omdat Christus in de smaad van zondaren ten onder ging.

Beste lezers, op ons aller leven ligt de smart van de zondeval. Ons leven is begonnen met smart en u kunt het kwaad niet ontlopen. Ween, kind der aarde, ween, omdat g' een zondaar zijt. Drukt deze last u? Ieder mens is van nature in verzet tegen de oordelen Gods. Er is ook voor u maar één uitweg, namelijk het gebed tot de God Israëls. Lees het gebed van Jabez. Hoe groot kan uw geluk zijn, te midden van de smarten des doods. U mag bidden om de meest heerlijke zegeningen. Likt het leven van Jabez u aan? Zijn gebed staat er ook voor u en voor jou. De Heere heeft meer dan al het aardse om u te geven. Hij geeft de schatten voor dit en het toekomstige leven. Hoe zalig is dat volk!

Kameleon- gedrag of kleur- bekennen?

De kameleon is een boomhagedis. Hij heeft een lange, kleverige tong die hij afvuurt op insecten. Hij heeft bolle ogen waarmee hij zonder zich om te draaien rondom zich heen kan kijken. Zijn ogen bewegen onafhankelijk van elkaar. Maar zijn bekendste eigenschap is dat hij de kleur van de omgeving kan aannemen. Hij past zich moeiteloos aan en is onherkenbaar. Denk even mee als ik zeg dat er ook zulke christenen zijn: kameleon-christenen. Dat gold echter niet van Daniël. Hij durfde kleur te bekennen.

Kan Daniël dat nu niet anders doen? Waarom brengt hij zijn leven in gevaar door zo openlijk te bidden? Is het niet verstandiger om zich aan te passen? Hij hoeft zijn vensters toch niet persé open te doen? Hij kan toch zijn binnenkamer ingaan, waar niemand hem kan zien? En dan kan hij bidden zoveel en zolang hij maar wil.

Jongelui, die manier van denken komen we vandaag de dag volop tegen. Je komt het tegen bij mensen van D66, SP en het Humanistisch Verbond. Die vinden het best dat je godsdienstig bent, maar ... doe dat nou maar thuis. En je mag best in de Bijbel lezen, maar een Bijbels leven, dat moet je maar privé houden. De Bijbel hoort niet in de politiek. De Bijbel hoort niet in het onderwijs. Geloven, dat doe je maar voor jezelf.

Er zijn ook mensen die zich christen noemen die zo denken. Bidden voor hun eten dat doen ze alleen thuis. Of ze doen het even heel snel, zodat niemand het ziet. En je kunt het aan hun leven niet merken dat ze zondags naar de kerk gaan. Ze praten gewoon mee met hun collega's, over voetbal, en over vrouwen. Vroeger was er een grapje, met een verwijzing naar V&D: 'Op zondag Vroom en op maandag Dreesmann' (V&D is een afkorting van de namen van de oprichters, Willem Vroom en Anton Dreesmann). Zondag braaf naar de kerk, thuis netjes bidden, maar in het dagelijkse leven, in het maatschappelijke leven, in het zakelijke leven heeft het woord van God nagenoeg geen plaats. Dat is voor de zondag, dat is voor thuis. En zo kun je

mensen oplichten en uitbuiten en zo kun je op je werk de kantjes eraf lopen.

Maar laten we nu eens de vraag stellen waarom Daniël dat nu niet kon doen? Waarom hij geen compromis kon sluiten; waarom hij niet alleen maar voor zichzelf kon bidden. Daniël kon dat niet omdat hij wist dat zijn collega's op hem aan het letten waren. En Daniël was altijd heel vrijmoedig geweest in zijn overtuiging. Hij leefde op godsdienstig gebied niet als een kameleon, incognito en onherkenbaar. Maar hij had altijd kleur bekend. Hij kwam openlijk voor zijn geloof uit. En stel nu eens dat Daniël die 30 dagen niet voor zijn vensters had gebeden zoals hij altijd deed. Dan zouden die collega's hebben gezegd: nou dat zat dus kennelijk ook niet zo diep. Die godsdienst van Daniël stelde ook niet zoveel voor. Dat was alleen maar show, dat was alleen maar vorm. Want nu het erop aankomt, nu laat hij het allemaal los. Nu zijn leven bedreigd wordt, nu is hij niet meer zo godsdienstig. Hij deed altijd wel alsof het zo belangrijk was, maar zijn eigen leven vindt hij toch belangrijker.

Begrijp je? Daniël zou ongeloofwaardig worden als hij zijn gebeden zou nalaten. Bovenal, de Naam van de HEERE zou erdoor bespot en gelasterd worden, want die mensen zouden kunnen zeggen: 'De God van Daniël is het kennelijk ook niet waard om gediend te worden. Die God is minder belangrijk dan het leven. Kijk maar hoe Daniël over die God denkt'. Nee, Daniël heeft geen keus. De Naam van de Heere staat op het spel. En het is voor Daniël onmogelijk om een compromis te sluiten. Zou het dan nooit door zijn gedachten zijn gegaan? O, Daniël is mens genoeg geweest om dat te overwegen. En de duivel zal het hem ook wel hebben ingefluisterd. Hij zal Daniël wel verzocht hebben zoals hij ook de Heere Jezus heeft verzocht. Maar Daniël heeft het direct geweten: zo kan het niet. En zo wil ik het ook niet, want God is het zo waard om gediend te worden, ook in het openbaar. En hij is naar huis gegaan. En zoals altijd heeft hij de vensters geopend. En hij is op zijn knieën gevallen, net als de dag ervoor.

Jongelui, leg je leven eens naast dat van Daniël. Hoe doe jij dat nou? Hoe leef jij? Ben jij een kameleon? Ben je als christen onherkenbaar en ga je helemaal op in je omgeving? Of ben je herkenbaar, beken je kleur en mag je in woord en daad iets uitstralen van het rode bloed van Christus? Omdat God het zo waard is dat je het licht van Zijn genade als een kandelaar mag laten schijnen. En om op die manier ook andere mensen nieuwsgierig te maken (of liever: heilbegerig) naar God.

M.A. Kempeneers
makempeneers@kliksafe.nl

Daniël 6:12
Toen kwamen
die mannen met
hopen, en zij
vonden Daniël
biddende en
smekende voor
zijn God.

Zijn we als ambtsdragers blij met en dankbaar voor de Heilige Geest en Zijn werkingen? Zeker voor iedereen is de Heilige Geest onmisbaar maar bijzonder voor ambtsdragers. Die hebben in de gemeente en in de samenleving een bepaalde plaats. Zij hebben een dienende taak. Dat geldt bijzonder voor een predikant, want zijn levenstaak is dienen. Niet sloven, maar werken naar de wil en de opdracht van de Heere. Met verantwoordelijkheid, maar niet zonder woorden, beloften Gods en 's Heeren getuigenis omtrent de Heilige Geest.

Het werk van de Heilige Geest

Laat de Persoon van de Heilige Geest en Zijn machtige, vertroostende, versterkende werking niet onderschat worden noch ondergewaardeerd worden daar het accent zo ligt op het denken en het gevoel. Wordt onderkend de invloed van het menselijk denken en zo naar men meent de geijkte visie op? De stelling is geponeerd: De Bijbel is niet de enige, wel de laatste autoriteit. Is dat acceptabel of gevaarlijk? In de vorige eeuw werd geponeerd: De Bijbel is niet Gods Woord, maar Gods Woord staat in de Bijbel. Mensen hebben Gods Woord geschreven. Dat laatste is waar, maar wie hebben Gods Woord geschreven? We behoren vandaag te belijden wat staat in art. 3 van onze Ned. Geloofsbelijdenis. Het gaat over het geschreven Woord. Wij belijden dat dit Woord Gods niet is gezonden noch voortgebracht door de wil eens mensen, maar de heilige mensen Gods van de Heilige Geest gedreven zijnde hebben ze geschreven. Terecht is geciteerd 2 Petrus 1:21. In

De Heilige Geest en Zijn werk

DL art. 10

de Heilige Schrift komen we de Heilige Geest tegen. Al op de eerste bladzijde in verband met Gods schepping en het formeren van mensen. In het Nieuwe Testament schittert op grond van Christus' verzoenend en verwervend werk rijk, ruim, veelzijdig het werk van de Heilige Geest. Denk aan het zendingsboek Handelingen. De uitbouw en de opbouw van de Kerk valt onder de zorg van de Heilige Geest. Dit komt bijzonder uit op Pinksteren. Toen werden 3000 zondaren op een preek bekeerd en nu op zoveel preken misschien een persoon. Gelukkig maken wij de dienst niet uit. Het gezegde op zich is niet moedgevend of aansporend. Het spreekt toch niet van liefde, het eren en verheerlijken van de Heere. Laat hierop gelet worden. Het Pinkstergebeuren heeft betrekking op veel nationaliteiten en ziet zo op de nederlaag van de satan. Het gaat heen naar het vol worden van Gods Huis. De vervulling van Openb. 7, de grote, ontelbare schare voor de troon. Overal vandaan. De bekering van toen 3000 onderstreept in onze tijd van veel verzet en verleiding, de kracht, de macht van de Geest met en door het Woord en het bereiken van het Goddelijke doel.

Gods beloften

Als vanzelf wijzen de Dordtse Leerregels ook op de Heilige Geest en Zijn werk. Het geloof in het Woord, in de beloften, staat daar niet los van. Het is zelfs zo dat het geloof in Gods beloften het eerste middel is om te komen tot verzekerdheid van het geloof. Er is terecht gezegd: Geloven is geen ja- knikken en ja- zeggen. Geen verstandelijke toestemming. De belofte ligt er en die is voor mij, voor jou, want God is liefde en daarom mag ik de belofte aannemen. Nalaten is ongeloof met gevolgen. Het volgende schrijven wij niet om lijdelijk te maken. De Schrift wijst erop dat geloven een zaak is van hoofd, hart en hand.

Daarin en daardoor werkt de Heilige Geest zo dat het horen of lezen van de belofte het antwoord is op wat ik nodig heb of zoek. De vonk van de belofte springt over in het hart en zet het hart in vlam, leidt tot geloof en tot leven bij en met de belofte. Een duidelijk voorbeeld vinden we in Handelingen 1. Voor de hemelvaart sprak Jezus tot Zijn discipelen: Blijf te Jeruzalem. Verwachtend de belofte van de Vader die gij van Mij gehoord hebt. Gij zult niet lang na deze dagen gedoopt worden met de Heilige Geest, Hand. 1: 4 en 5. Na de hemelvaart van Jezus, zo lezen we in vs. 14. Deze allen waren eendrachtelijk volhardende in het bidden en smeken. Die gezindheid hadden ook de vrouwen en Maria de moeder van Jezus met Jezus' broeders. De vonk van de Heilige Geest der genade en der gebeden is rijk overgeslagen. Laten we toch steeds bidden om de werking, de doorwerking van de Heilige Geest.

Het getuigenis van de Heilige Geest

In dit verband wordt in art. 10 ook gewezen op het middel van de verzekerdheid, namelijk het getuigenis van de Heilige Geest. We lezen de sprekende tekst uit Romeinen 8:16 Dezelve Geest getuigt met onze geest dat we kinderen en erfgenamen Gods zijn. De Heilige Geest is steeds werkzaam. Op verschillende wijzen. Zo lezen we dat de Geest getuigt, overtuigt en mede getuigt. Hele teksten gaan daarover. Getuigen. De Geest getuigt dat de Geest de waarheid is (1 Joh. 5:6). De Heere Jezus wijst op het overtuigende werk van de Heilige Geest (Joh. 16: 7-19). In Rom. 8 staat dat de Heilige Geest getuigt met onze geest. Er staat eigenlijk : het mede getuigen met. De Heilige Geest werkt mede met de geest die vernieuwd is door de Geest. Een duidelijke, leerzame verklaring geeft Calvijn. Paulus verstaat eronder dat de Geest

van God ons zulk een getuigenis geeft, dat door Zijn leiding en onderwijs onze geest tot het inzicht komt dat de aanneming tot kinderen van God zeker is. Ons gemoed immers zou ons uit eigen beweging dit geloof niet dicteren, indien het getuigenis des Geestes niet vooraf ging. Verder is dit een verklaring van de uitspraak welke hieraan is voorafgegaan. Wanneer de Geest ons immers getuigenis geeft dat wij kinderen Gods zijn, stort Hij in onze harten gelijk dat vertrouwen waardoor wij God durven aanspreken als Vader. En aangezien alleen het vertrouwen des harten ons de mond opent zo zullen voorzeker onze tongen stom zijn om gebeden in woorden uit te drukken in de Geest in onze harten indien de Geest in onze harten geen getuigenis geeft van de Vaderlijke liefde Gods. Dit is immers de grondwaarheid die steeds moet vastgehouden worden dat wij tot God dan alleen behoorlijk bidden wanneer wij niet slechts met de mond Hem Vader noemen, maar ook in onze harten vast overtuigd zijn dat Hij dit is. Hieraan beantwoordt ook een andere grondwaarheid, namelijk deze dat ons geloof zich als zodanig niet anders bewijst dan door de aanroeping Gods. Daarom is het niet zonder grond dat Paulus, wanneer hij ons oproept om dit te onderzoeken, te kennen geeft dat het dan eerst vaststaat hoe ernstig ieder gelooft wanneer degenen die de belofte der genade omhelsd hebben zich oefenen in de gebeden.

Vruchten

De Leerregels wijzen op een derde middel waaruit de verzekerdheid van het geloof voortkomt, namelijk uit de ernstige en heilige oefening van een goede conscientie en goede werken. Wanneer we denken aan het voorafgaande, worden we dan nu op onszelf geworpen daar de tekst wijst op ons werk? Als duidelijk beeld spreekt de gelijkenis van de wijnstok en de ranken. De ranken zijn er door de wijnstok. De levenssappen worden uit de wijnstok naar de ranken gestuwd en het gevolg is vruchtbaarheid. Er worden vruchten gezien en getoond. Met nadruk zegt Jezus: uw vrucht is uit Mij. Terecht staat in de Catechismus: het is onmogelijk dat zo wie Christus door een waar geloof ingeplant is, niet zou voortbrengen vruchten der dankbaarheid. Wedergeboorte, rechtvaardiging en heiliging horen bij elkaar. Naar de Schrift wordt in art. 3

en 4 van de Leerregels erop gewezen wat er gebeurt in de wedergeboorte: Door de krachtige wederbarende werking van de Heilige Geest gebeurt er veel. Een geopend hart. De wil wordt vernieuwd. De stimulering tot het doen van de goede werken is goed. De nood is groot. Wat horen of lezen we niet. De naaste dichtbij of veraf mag niet vergeten worden. Wat we kunnen doen behoren we te doen. In Gods Woord worden we daarop gewezen. Wanneer we gedreven worden door de liefde, dan verwachten we geen vergelding. Ook wordt geen conclusie getrokken. Ik ben of mag zijn een discipel, een volgeling van Jezus. Door Gods goedertierenheid en de zelfofferande van de Heere Jezus is er de algemene genade en de werking ervan. De blijvende gezindheid gedreven door Gods liefde laat vruchten der dankbaarheid zien. Het is een vanzelfsheid, want er mag liefde tot God en de naaste zijn. Het gebed is er om steeds te kennen de

Bijbelse levenspraktijk. Aansluiting is er bij Psalm 119. Nu staat er in zondag 24 dat God de Heere de goede werken in dit en het toekomstige leven wil belonen. Uit genade doet Hij dat en hoe is de menselijke houding? In het eindgericht wordt gevraagd op al het spreken van Koning Jezus: Wanneer, wanneer? (Matth. 25). De geringste daad wordt door de Heere Jezus niet voorbijgezien. De Heere Jezus roept Zijn discipelen tot Zich en wijst op de daad van een arme weduwe (Marcus 12). In zondag 32 staat zelfs dit dat een ieder bij zichzelf van zijn geloof uit de vruchten verzekerd zij. De vruchten laten zien dat de boom een vruchtdragende boom is. Hoe dit alles gekomen is zegt Jezus duidelijk in de gelijkenis van de wijnstok en de ranken. Welk een verklaring, toepassing en verzekering wordt door de hoogste Profeet en Leraar gegeven (Joh. 15).

M.C. Tanis

Van de redactie

Ontmoetingsdag Bewaar het Pand

We geven u alvast de datum door: D.V. zaterdag 12 september op Urk in de 'Eben-Haëzerkerk'. Sprekers: Ds. A. van Heteren over het weerstaan van de Heilige Geest, ds. A.J.T. Ruis over het uitblussen van de Heilige Geest, ds. A.C. Uitslag over het bedroeven van de Heilige Geest en ds. K. Visser over de kracht van de Heilige Geest.

Haamstedeconferentie

D.V. 24 t/m 26 augustus in het conferentieoord 'Mennerode' te Elspeet. Nadere informatie 0187-483071 of adevisser@kliksafe.nl. U kunt zich aanmelden op de website www.haamstedeconferentie.nl.

Predikantsvrouwencontactdag

D.V. 8 oktober te Nunspeet. Voor meer informatie mjvanderzwan@kliksafe.nl

Sliedrecht Beth-El

De kerkenraad van de Christelijke Gereformeerde Kerk van Sliedrecht Beth-El heeft dhr. L. Voorthuizen uit Alphen a/d Rijn per 1 juli benoemd als fulltime pastoraal medewerker binnen zijn gemeente. We wensen hem met de gemeente van Sliedrecht Beth-El Gods zegen toe bij de arbeid die verricht mag worden.

Versijning volgende nr.

Het volgende nummer zal verschijnen over drie weken D.V. dinsdag 18 augustus 2015. Kopij graag binnen donderdag 6 augustus

AvH

DE GRONDSLAG

In de Gezinsgids werd de vraag aan de orde gesteld: Hoe blijven organisaties bij hun grondslag? De vraag werd van verschillende kanten belicht. Het is een goede gedachte om met deze vraag bezig te zijn. Maar het antwoord is moeilijk te geven.

Overal zien we dezelfde trend: organisaties en stichtingen drijven langzaam maar zeker weg van hun uitgangspunten. Als we lang genoeg wachten, zien we zelfs dat ze zich keren tegen de oorspronkelijke voornemens. Is dat te voorkomen? De EO had een goede start. Het ging om de verkondiging van het Evangelie in de ether. Na veertig jaar is de grondslag verbleekt. Greep men te hoog? Dat zou kunnen zijn. Als de grondslag wordt gevormd, zoeken we de best mogelijke opstelling. Het blijkt naderhand meestal, dat de eerste uitgangspunten te hoog liggen. De praktijk lijkt het onmogelijk te maken om er de hand aan te houden. Een radioprogramma maken is meer dan evangeliseren. En zo ontstonden de problemen.

Rond de Driestar werd onlangs ook gesuggereerd dat de grondslag van weleer moest worden bijgesteld. Dr. C.S.L. Janse heeft daarop gewezen. Het ontstelde mij toen ik hoorde hoe vrijmoedig men daar aan werkt.

We kunnen ditzelfde proces waarnemen in allerlei aanverwante organisaties. Velen dragen de wijdsde aanduiding: Reformatorisch. Ik noem alleen maar het RD en het Reformatorisch Onderwijs. Gelukkig kunnen we van de beide laatstgenoemde bewegingen niet zo maar zeggen dat deze het oude spoor verlaten. Wel moet erkend worden dat het nu heel anders is dan veertig jaar geleden. Rond Eleos werden niet lang geleden soortgelijke klanken gehoord. Het lijkt een onstuitbare zaak te zijn.

In kerkelijke ontwikkelingen zien we hetzelfde. Onze CGK kwam op veel plaatsen sneller tot verwatering dan gemeenten binnen de NHK. Kerkelijke afscheiding heeft schijnbaar niet voldoende bijgedragen aan het bewaren van de beginselen.

Hoe kunnen we dit gevaar afwenden? Alles lijkt in beweging. Ook afzonderlijke gemeenten. Wie over deze zaken echt nadenkt, krijgt het moeilijk. Betekent dit alles, dat we geen eigen organisaties hadden moeten stichten? Geen zuil dus? De zuil heeft wel goede dingen opgeleverd, maar als de zuil omvalt, blijft er alleen maar gruis over.

Je moet wel bijna concluderen dat deze gang van zaken onomkeerbaar is, het is onstuitbaar! Maar waarom?

In de Richtertijd ging het ook al zo. Na perioden van veertig jaar viel het volk telkens weer terug. Dat getal veertig is tot in onze tijd tekenend en typerend. In veertig jaar tijd treedt een andere generatie aan. Een nieuwe generatie wil ook behouden wat er geweest is. Alleen, zij hebben de eerste strijd niet meegemaakt, zij kennen de gevaren van toen niet, zij missen de overtuiging van hun voorgelacht. Zo ging het ook na de Richteren telkens weer met Israël. Zo ging het ook met de zeven gemeenten in Openbaringen 2 en 3.

Er zijn twee mogelijkheden: de oprichters hebben zich ver-

gist en hebben de praktijk niet goed ingeschat. Of: het nageslacht miste het vuur en verviel in de oude kwalen.

Het eerste kan ten dele waar zijn. Reformatorische scholen waren in de dagen van de oprichting streng en strak. Elk symptoom van verwereldlijking werd bestreden. Het laat zich dan denken dat een volgende generatie vraagt naar de waarde en de grond van allerlei uitgangspunten. Zo'n volgende generatie is argelozer. Men kan echter niet zeggen dat de stichting van gemeenten ten tijde van de apostelen overtrokken trekken vertoonde. De Pinkstergemeente leefde op zuiver geestelijk niveau. Toch kwam ook daar verval. We kunnen dus niet zeggen dat stichters en oprichters overdreven te werk gingen. Dan de tweede mogelijkheid: Mist de tweede golf het eerste vuur? Dat moet u wel concluderen. Zo wordt het verklaard in de dagen van de Richteren. Er stond een geslacht op dat Jozua niet gekend had, noch het grote werk Gods van zijn dagen. Wie de brieven aan de zeven gemeenten leest, moet hetzelfde concluderen. Daar klinkt de oproep het Woord te bewaren.

In feite heeft alles te maken met de verdorvenheid van de mens, van ieder mens. Een mens is altijd geneigd het juk van de Heere van zich af te werpen. Het bedenken des vleses is vijandschap tegen God. Het kan zich niet onderwerpen. Reformatorische kinderen zijn even verloren als kinderen van de wereld. Ook als we willen voortgaan in de lijn der vaderen. Je kunt onder de indruk komen van de argumenten van allerlei Reformatorische vernieuwers. Er zit best wat in hun redeneringen. Een grondslag kan verstenen. En de tijden veranderen tenslotte ook. Genoeg argumenten om overal vraagtekens te plaatsen. Maar de oorzaak is: de mens is een vijand van God, hij is ook een vijand van de rechte grondslagen. En het middel is: Gijlieden moet wederom geboren worden. De mens als zondaar verzet zich tegen elke goede grondslag. Zelfs een levendgemaakte zondaar neemt bij zichzelf dat afdrijven en dat loslaten waar.

Is deze gang van zaken nu absoluut noodwendig? Nee, er is en blijft de enige weg van de wedergeboorte, van het geloof in Christus. Persoonlijke vernieuwing leidt tot vernieuwing van de structuren. En natuurlijk, er kunnen terecht soms zaken bijgesteld moeten worden. En de tijd vraagt om hetzelfde antwoord, maar anders verwoord.

Toch: de ene gemeente van de zeven ging sneller heen dan de ander. Het is dus niet een soort noodlot dat we nu eenmaal weg leven bij de grondslag vandaan. Er zijn ook nu kerken, waar het proces minder snel gaat. Dus blijft de oproep klinken: Vraagt naar de oude paden.

Uiteindelijk roept dit alles om de noodzaak van een levend geloof. Dat blijft bestaan. Het vaste fundament staat, in Christus, in Gods werk. God heeft Zijn grondslag gelegd op bergen Hem gewijd. En die God staat boven het gewoel der tijden en Jezus Christus is gisteren en heden Dezelfde en tot in der eeuwigheid.

P. Roos

Enkele bladzijden uit het levensboek van Job (2)

Voordat we hopen te gaan luisteren naar enkele gedeelten uit het Bijbelboek Job, deze keer nog iets over het leven van de Schotse predikant James Durham (1622-1658). Diens Bijbellezingen over Job vormen namelijk – samen met de verklaring van George Hutcheson – de leidraad voor onze overdenkingen over Job.

Een biddende kapitein

De roeping van Durham tot het predikambt vindt plaats tijdens één van de oorlogen tussen Schotland en Engeland. In die periode is Durham kapitein in het Schotse leger. Op zeker moment knielt hij met zijn manschappen neer in het open veld om de Heere om Zijn nabijheid en bescherming af te smeken. Precies op dat ogenblik komt David Dickson, hoogleraar in de theologie, voorbij. Hij bedenkt zich geen ogenblik, maar knielt met de soldaten neer en hoort het gebed van Durham. De woorden van Durhams gebed maken zo'n diepe indruk op Dickson, dat hij de jonge kapitein aanspreekt en hem aanraadt, zich na de strijd als predikant in de dienst van God te stellen.

In diezelfde strijd ontsnapt Durham tot tweemaal toe ternauwernood aan de dood. Door die wonderlijke gebeurtenissen heen roept de Heere James Durham tot het predikambt.

Overigens zal Durham later – in zijn Verklaring van de Openbaring aan Johannes – een brede uiteenzetting geven van de roeping tot het predikambt. Die uiteenzetting is nog steeds de moeite van het lezen waard. Vooral voor diegenen die worstelen met de roeping tot het ambt.

Hoogleraar

Na de strijd begeeft Durham zich naar Glasgow, om daar onder leiding van David Dickson theologie te gaan studeren. Zijn studie verloopt voorspoedig en in 1647 doet hij intrede in zijn eerste gemeente, de Blackfriars Church in Glasgow. De beproevingen blijven hem in de pastorie niet bespaard, want een jaar later sterft zijn vrouw. De zesentwintigjarige Durham blijft met één zoontje achter.

In 1650 wordt Durham beroepen als hoogleraar in de theologie te Glasgow. Daaruit blijkt wel, hoezeer Durham geacht werd door zijn tijdgenoten. Echter, hoogleraar is Durham nooit geworden. Want in diezelfde periode blijkt er ook een hofpredikant nodig voor de Schotse koning Charles II. En ook in dat verband valt de keus op Durham.

Handjevol mensen

Na het vertrek van de koning wordt Durham opnieuw predikant te Glasgow. Hij preekt in St. Mungo's Cathedral, een grote kerk die door middel van een tussenwand in tweeën verdeeld is. In het ene deel preekt de bekende Andrew Gray, in het andere deel James Durham.

Het is in die periode dat Gray en Durham zich samen naar de kerk begeven. Wanneer ze bij de kathedraal komen, zien ze al hoe de mensen zich aan de kant van Gray's preekplaats verdringen, terwijl slechts een handjevol mensen staat te wachten om bij Durham naar de kerk te gaan. Pijnlijk voor het vlees van een predikant. Gray zegt dan: 'Waarlijk broeder, ze zijn dwaas dat ze u verlaten om naar mij te komen'. Durham antwoordt echter: 'Het verheugt mij dat Christus gepredikt wordt en dat Zijn Koninkrijk en Zijn zaak grond winnen, want ik ben tevreden iets of niets te zijn, opdat Christus zij alles in allen.'

In vurige toewijding aan de dienst des Heeren verricht Durham zijn werk. Hij bidt, mediteert, studeert, preekt driemaal per week, houdt Bijbellezingen, legt bezoeken af, catechiseert en geeft samen met de ouderlingen van zijn gemeente leiding aan de gemeente.

Preken

Van Durhams preken zijn in ons land zijn vooral die over Jesaja 53 en over

het geweten bekend geworden. Ze verschenen in vertaling resp. onder de titels *Christus gekruist of het merg van het Evangelie* en *De hemel op aarde*.

De preken van Durham vormen voedsel voor hongerige en dorstige zielen. Een tijdgenoot schrijft dat Durham in zijn preken en in zijn andere ambtelijke werkzaamheden 'het veld vervulde met Jezus Christus en met het geloof in Zijn bloed, en dat niemand hem daarin te boven ging'.

In mei 1658 wordt Durham, wiens gezondheidstoestand vaker te wensen overliet, ernstig ziek. Op zijn ziekbed, dat uiteindelijk zijn sterbed zal worden, blijven de aanvechtingen hem niet bespaard.

Als op zeker moment zijn vriend John Carstairs binnenkomt en hem vraagt hoe het is, antwoordt Durham dat het zo donker is. 'Van alles wat ik gepreekt en geschreven heb,' zegt hij, 'kan ik mij maar één Bijbeltekst te binnen brengen, die ik durf aan te grijpen; zeg mij of ik het gewicht van mijn zaligheid daaraan hangen mag. Het is deze: Die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen.' John Carstairs antwoordt dan: 'Daar kunt gij het mee doen, al stonden er duizend zaligheden op het spel.'

Op 25 juni 1658 gaat James Durham in in de vreugde zijns Heeren, in de leeftijd van 36 jaar. Kort maar zeer helder heeft deze ster geschinen aan de Schotse kerkhemel.

De komende tijd hopen we ook aan de hand van een klein boekje van deze Schotse schrijver na te denken over enkele bladzijden uit het levensboek van Job.

A.J.T. Ruis

Oordeel en zalig worden

Hand. 2:19-21

En Ik zal wonderen geven ... Eer dat die grote en doorluchtige dag des HEEREN komt. En het zal zijn, dat een iegelijk die den Naam des HEEREN zal aanroepen, zal zalig worden.

Oordeel

De godzaligheid is een groot gewin. Het is niet te vergeefs de Heere te dienen: de zaligheid is eraan verbonden. De dag des HEEREN is de tijd dat God zijn rechtvaardige straffen doet komen. De tijd van de ondergang van Egypte en de tijd van de ondergang van Babel wordt de dag des HEEREN genoemd. Ook de verwoesting van Jeruzalem valt eronder. Tenslotte uiteraard de laatste oordeelsdag. Alle voorgaande oordeelsdagen waren maar schaduwen van de laatste oordeelsdag. Wonderen en tekenen zullen de grote oordeelsdag voorafgaan. De Heere waarschuwt de mensen door plagen als voorboden van Zijn oordeel. Er zal sprake zijn van wonderen en tekenen in de hemel en op de aarde. Bloed betekent oorlogen, moorden en wreedheden, waardoor veel bloed vergoten wordt. Vuur betekent het vuur van Gods toorn uitkomend in pest en honger. Rook ziet op Gods toorn bijvoorbeeld uitkomend in de rook van verbrande steden en dorpen. De hemel zal ontsteld zijn over de oordelen van God op de aarde: de zon zal veranderd worden in duisternis en de maan in bloed.

Zalig worden

Er zal zaligheid zijn voor ieder die de Naam des HEEREN zal aanroepen. Met de Naam des HEEREN wordt God Zelf bedoeld met Zijn deugden en volmaaktheden. Wie de Naam des HEEREN aanroept heeft God bij aanvang leren kennen in de Messias. Hun ziel dorst naar God, zoals beschreven in Psalm 42. Zij houden aan in het gebed. Zij gaan in het geloof tot God en Christus met hun hart. Zij vertrouwen op de HEERE. Zij zijn het eigendom des HEEREN. Zij zoeken God en Christus oprecht te gehoorzamen. Zij belijden God in Zijn volmaaktheden zoals die zich openbaren in het verlossingswerk in Christus. Zij nemen de godsdienst waar. Wie dit ook maar doet, Jood of heiden, zal zalig worden. Dit ziet niet op een tijdelijke verlossing, maar op de eeuwige zaligheid. 'En het zal zijn' geeft de zekerheid van de zaligheid aan. Al worden Gods kinderen door rampen getroffen, zij zullen zalig worden. De dag des HEEREN zal vreselijk zijn, maar ieder die de Naam des HEEREN zal aanroepen, zal zalig worden.

Vervulling

Voor de verwoesting van Jeruzalem vonden er wonderlijke tekenen plaats. Bij de belegering en inname van Jeruzalem zijn ruim een miljoen mensen omgekomen. Stad, tempel en staat

zijn verwoest, verbrand en geplunderd door de Romeinen. Zij die de Naam des HEEREN aanriepen, zijn zalig geworden. Door de vervolgingen waren veel christenen uit Jeruzalem verdreven en werden zo gespaard voor het oordeel dat over Jeruzalem kwam. Velen zijn omgekomen in de vervolgingen onder Romeinse keizers, onder de Mohammedanen, ten tijde van de Reformatie in Duitsland en Frankrijk. De grote oordeelsdag zal nog schrikwekkender zijn.

Toepassing

Ten tijde van het Nieuwe Testament kwamen er vreselijke oordelen als er sprake was van uitbrekende zonden en ongerechtigheden. Ook over Nederland zijn van tijd tot tijd oordelen gekomen. De zonden worden in ons land al erger, wat zal het einde zijn van ons zinkend vaderland? Beukelman schrijft dat er in zijn dagen meer mensen in Den Haag naar de komedie gingen dan naar de kerk. Dan moet er gevreesd worden voor zware oordelen. Maar een ieder die de Naam des HEEREN aanroept, zal zalig worden. Zij hebben een afkeer van de ijdelheden en goddeloosheden. Hun zaligheid is volkomen zeker. Maar niet allen die uit christenouders geboren zijn, gedoopt zijn en ten avondmaal gaan, gereformeerd heten, roepen de Naam des HEEREN in waarheid aan. Slechts weinigen doen dat. Onderzoek uzelf of u de Naam des HEEREN in waarheid aanroept.

Wie de Naam des HEEREN in waarheid aanroept heeft de HEERE bij aanvang in Christus leren kennen als een God van zaligheid. Hij erkent in zijn hart God in Christus als algenoegzaam. Hij heeft een hartelijke begeerte naar God in Christus. Hij bidt voortdurend. Hij smeekt om genade, licht en geloof. Met zijn hart wendt hij zich tot God in Christus. Hij geeft zich over aan God en Jezus. Hij vertrouwt op God. Hij is Gods eigendom en wil de HEERE gehoorzamen. Hij spreekt over het werk van God. Wie dit niet kent staat buiten de zaligheid. Angst en benauwdheid zal uw deel zijn. De grote dag des HEEREN zal komen en u zult u nergens kunnen verbergen. De HEERE bewerk uw hart en lere u bidden. Bidders, houdt aan in het bidden. Die bidt die ontvangt. Ware aanroepers van de Naam des HEEREN, onder alle rampen en oordelen zal de HEERE voor u zorgen. Verlang naar de wederkomst, dan zal Christus u zeker tot Zich opnemen in Zijn zalige heerlijkheid.

A. van Heteren

De vrienden van Job

We proberen nu een vraag te beantwoorden over de vier vrienden van de veel beproefde Job. De eigenlijke vraag luidt of we Jobs vrienden wel als kinderen van God mogen zien. Ze zeggen naast hun beschuldigingen aan het adres van Job toch ook zulke mooie dingen en hun redevoeringen hebben een ruime plaats in Gods Woord gekregen! Toch horen we dat Gods toorn tegen hen ontstoken is. Of ik er iets van zeggen kan. Nu ja, daar ben ik immers voor? Ik heb bij het zoeken naar een antwoord gelijkmaar een preek over Job 42:7-9 gemaakt. Hartelijk bedankt dus voor het aanreiken van deze stof!

Al moeten we altijd bedenken dat niemand ons hart kent dan de Heere en dat wij mensen ons zo gemakkelijk kunnen vergissen, geloof ik dat we op goede gronden mogen aannemen dat de vrienden van Job geen vreemdelingen van de vrede des Heeren geweest zijn. Bedenk allereerst dat zij vrienden waren van een man die oprecht was, vroom, godvrezende en wijkende van het kwaad. Zeg mij wie uw vrienden zijn en ik zal u zeggen wie zij zijn. Een kind van God kan wel goddeloze kennissen hebben, maar geen goddeloze vrienden. En dat ze zich op een gegeven moment Gods toorn waardig maakten, ach, wie van Gods kinderen durft te ontkennen dat hij Gods toorn waardig is?

Over wie hebben we het? De eerste en misschien wel de oudste die genoemd wordt is Elifaz, de Themaniet. Die aanvulling betekent dat hij een afstammeling van Ezau was. Ezau's eerste zoon heette ook Elifaz. Is het niet dezelfde persoon geweest, dan toch heeft hij niet veel later geleefd. In ieder geval een Edomiet. Ook onder Ezau's kinderen werden godvrezende mensen gevonden, net zo als onder de kinderen van Jakob. Het is altijd een wonder van Gods genade als iemand, wie dan ook, de Heere leert vrezen. Job woonde in het land Uz en dat ligt in Edom. Misschien was Job ook wel een Edomiet. Wie zal het zeggen.

Dan heb je Bildad, de Suhiet. Die nadere aanduiding kan betekenen zoon van Shua. We weten dat Abraham bijwijken had. Een van hen was Ketura. Een van Ketura's zonen heette Shua. Welnu, daar stamde Jobs vriend Bildad van af. Mooi om te weten nietwaar?

Vervolgens horen we van ene Zofar. Van hem weten we geen nadere bijzonderheden. Als we nu de redevoeringen van deze drie vrienden hebben beluisterd horen we opeens dat er nog een vierde vriend aanwezig is, namelijk Elihu. Van hem weten we wel weer wat meer. Deze Elihu stamde af van Buz. En Buz was een zoon van Nahor, de broer van Abraham.

De vrienden kwamen om Job te vertroosten. Ze leden met hem mee en zo hoort het ook. De Bijbel roept ons op om blijde te zijn met de blijden en bedroefd met bedroefden. De vrienden zagen dat de smart van Job zeer groot was en zij hadden waarlijk met hem te doen. Hadden ze het maar bij deze deelneming gelaten. Maar ze meenden het een en ander te moeten zeggen. En dan gaan ze ieder op zijn beurt Job er

van beschuldigen dat hij wel een groot kwaad moet hebben bedreven nu de Heere hem zo getroffen heeft. De vrienden geloven allen in God. Zij geloven dat het Gods hand is die Job treft. En hoewel Job tegenwerpt dat er ook goddelozen zijn die voorspoed hebben, en tegenspoed dus niets met zonde en voorspoed dus niets met menselijke deugd te maken heeft, houden ze voet bij stuk: Job wordt gestraft om zijn zonde! Een overigens hardnekkige gedachte die we ook bij de discipelen in Johannes 10 tegenkomen: zie, daar zit een man die blind geboren is. Dat is vanwege een zonde van hem of zijn ouders!

Het is een vreselijke hoogmoedige gedachte om zo te denken. De vrienden pretendeerden met deze bewering immers zelf goed en rechtvaardig te zijn? Want het ging hun goed! Maar wat het ergste is: het was een verkeerd denken van God! Alsof God zo handelt zoals zij met zijn allen redeneerden. Het was een verkeerd denken van de Heere, want wie o wie kan er voor Hem bestaan? Ook zij, de vrienden van Job niet. Farizeïsch denken haalt God naar beneden alsof er ook mensen zijn over wie Hij tevreden kan zijn! Maar die mensen bestaan niet! Nu begrijpen we ook waarom de Heere op een gegeven moment vertoerd is op de drie vrienden. Ze hebben niet recht van Hem gesproken. Zij hebben geen recht zicht op de deugden van Zijn rechtvaardigheid en goedheid. En dat komt omdat ze geen recht zacht hadden op zichzelf. Dat Job voor hen bidden moet laat zien hoe groot hun zonde is. Maar ook hoe genadig Hij is, namelijk gaarne vergevende. Zij het in de weg van het recht. In de weg van het offer. Het was nog wel een heel groot offer dat gebracht moest worden! Beeld van het grote Offer dat eenmaal gebracht zou worden tot verzoening van de zonden. De vrienden bewilligen er in en het offer wordt gebracht. Ze buigen onder Gods wil en spreken niet tegen. Dat kan niets anders dan genade zijn, denkt u ook niet?

Voor de vierde vriend hoeft Job geen offer te brengen. Die heeft in ieder geval geen verkeerde dingen van God gezegd. Ik hoop dat ik er nu voldoende over gezegd heb. Wat tenslotte duidelijk moet zijn dat wij allen persoonlijk moeten leren dat we voor de Heere niet kunnen bestaan. Niemand is goed dan God alleen. Zonder het Offer en zonder de grote Voorbidder komen we er niet. En het bloed van Christus Jezus reinigt ons van alle zonde!

K. Hoefnagel

PERS BERICHT

21E WINTERCURSUS VAN DE SSNR

De wintercursus van de Stichting Studie der Nadere Reformatie (SSNR) heeft het komende seizoen opnieuw als thema: *Het leven van Gods Kerk. Persoonlijke vroomheid bij de puriteinen*. In deze wintercursus staat de pastorale praktijk van de puriteinen centraal.

Als ware 'ambassadeurs van de hemel' bepleiten de puriteinen de zaak van hun Zender. Ze wijzen hun lezers en hoorders voortdurend op de noodzaak en mogelijkheid om vrede met God te vinden. Verrassend is daarbij de nadruk waarmee zij het gebruik van de middelen aanprijzen. Zo onderwijzen ze op een manier die ons ook nu nog veel te zeggen heeft. In het programma komen zes meer of minder bekende puriteinen uit de zestiende tot en met de achttiende eeuw aan de orde. Daarnaast worden zes onderwerpen besproken die betrekking hebben op het geestelijk leven. Van iemand als Solomon Stoddard, Ralph Venning of Richard Baxter worden ook nu nog geschriften heruitgegeven.

De zes cursusonderdelen worden door deskundige inleiders behandeld op zes zaterdagochtenden tussen november 2015 en februari 2016. De cursus wordt gegeven in een zaal van de Gereformeerde Gemeente in Veenendaal.

Een cursusfolder is verkrijgbaar bij de cursusleider, dr R. Bisschop, tel. 0318 – 522691, email: r.bisschop@kliksafe.nl.

CONGRES SSNR OVER SMYTEGELT

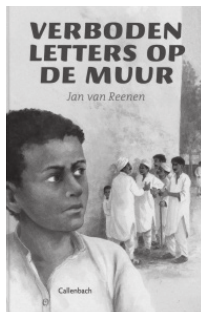
Het najaarscongres van de Stichting Studie der Nadere Reformatie (SSNR) is dit jaar gewijd aan ds. Bernhardus Smytegelt. De bijeenkomst vindt plaats op D.V. zaterdag 26 september 2015 in Middelburg, de stad waar Smytegelt geboren is en veertig jaar predikant was. De Zeeuwse stichting Stokosmos is medeorganisator van het congres.

Dit jaar is het 350 jaar geleden dat Smytegelt geboren werd. Hoewel hij zelf geen boeken heeft gepubliceerd, worden zijn geschriften tot op de dag van vandaag uitgegeven en gelezen. Met dank aan luisteraars als Maria Boter, die zijn preken stenografisch vastlegden en naderhand uitwerkten. Zijn preken kenmerken zich door het eenvoudige en levendige taalgebruik, zonder vertoon van geleerdheid. Veel aandacht besteedde hij aan de kenmerken van het geloof en aan zwakke gelovigen. Tijdens het congres zullen ook zijn relatie met de overheid en zijn opvattingen over Israël en over de slavernij belicht worden.

Een congresfolder is verkrijgbaar bij dr R. Bisschop, tel. 0318 – 522691, email: r.bisschop@kliksafe.nl.

BOEKBESPREKINGEN

Jan van Reenen, *Verboden letters op de muur, Vervolgde christenen in Pakistan, gebonden, 118 blz., € 9,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn.*

Dit boek is het zevende deel in de serie Vervolgde kerk. Het is tot stand gekomen in samenwerking met Stichting Open Doors. In veel landen is vervolging van christenen. Eerder verschenen boeken over vervolging in Nigeria, Afghanistan, Noord-Korea, Irak, Egypte en Iran. Het is een goede zaak dat onze kinderen daarover lezen, daarvan weten en voor vervolgte christenen bidden.

Ds. D. Heemskerk, *Hemels onderwijs, De zaligsprekingen, gebonden, 110 blz., € 12,50, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978-90-331-2670-3.*

Dit boekje bevat tien preken over de zaligsprekingen. De auteur laat op de hem eigen wijze zien hoe in de zaligsprekingen een schat aan geestelijk onderwijs te vinden is. Uit de preek 'Zalig ... de treurende' geven wij ter kennisname enkele regels door van blz. 31 en 32 "De Heere heeft Zijn volk beloofd dat Hij hen voeren zal met geweend en met smekingen. De vraag mag dan wel zijn voor ons persoonlijk of wij ooit geweend hebben. Kennen wij iets

van de tranen vanwege een hartelijk berouw en leedwezen dat wij God door onze zonden vertoornd hebben? Of hebben wij nooit geweend? Dan klopt onze bekering niet met de bijbelse maatstaven. Ware tranen zijn ook de zieletranen en hartetranen, die soms wel met droge ogen geschreid worden. Hebben wij nimmer smart, dan is onze bekering geen bijbelse bekering."

Ocatavius Winslow, *Licht en schaduw van het geestelijk leven, paperback, 158 blz., € 9,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978-94-627-81597.*

De auteur Ocatavius Winslow (1808-1878) was een vooraanstaand predikant in Engeland en Amerika. Hij gaf het dagboek en de brieven van zijn moeder Mary Winslow uit. In dit inhoudsrijke boekje wordt de afwisseling van licht en schaduw in het geestelijk leven behandeld. Op blz. 64 noemt de auteur enige oorzaken van verval van het geestelijk leven. "Hierbij kunnen we de afstandelijkheid van de ziel noemen in het volgen van Jezus, Petrus- achtig. Of het beperken van onze stille gebedstijd voor het aangezicht van God. De alles opslokkende invloed van de wereld, haar roep, haar gelijkvormigheid, haar genoegens. Of zonde die gedoopt

wordt, onbeleden, niet afgezworen. Koude verwaarlozing van de genademiddelen." Op blz. 65 gaat het over de herleving van het geestelijk leven. "Niets is onvergankelijker dan het leven van God in de bekeerling, niets onsterfelijker dan een geestelijk levende ziel. De herleving kan in sommige gevallen niet eerder plaatsvinden, dan wanneer de ziel de eeuwigheid dicht nadert."

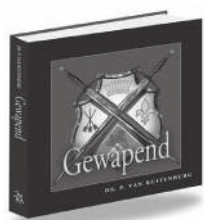

Psalmboek voor jonge kinderen, samengesteld door A.C. Jacobsen-Bosma, gebonden, € 8,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 9789462781801.

Dit boekje bevat een selectie van 25 Psalmen die heel geschikt zijn om de jongste kinderen te leren.

Ds. P. van Ruitenburch, Gewapend, gebonden, 70 blz., € 9,90, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978-90-331-2687-1.

Van nature is de mens een vijand van God en strijdt hij tegen God. Gods kinderen strijden tegen de satan, de wereld en de zonde. Over deze strijd gaat het in dit boekje dat 32 hoofdstukjes bevat. Uit het hoofdstukje 'Strijden om in te gaan' geeft ik twee korte citaten: Blz. 8: "Geloven gaat niet vanzelf en kost ons ons leven. Geloven betekent: met jezelf ondersteboven gaan, verliezen, de wereld opgeven, schuld belijden, de oude natuur doden en dan ook volharden. Zei Christus niet: 'Ga in door de enge poort'? En lezen we niet dat velen zullen zoeken in te gaan, en niet kunnen?" Blz. 9: "Overigens komt het ook voor dat mensen gewoon geloven dat hun zonden vergeven zijn, zonder bekering en zonder dat Jezus hun lief is geworden. Zij doen niet moeilijk en kijken neer op de tobbers. Daar ben ik ook niet jaloers op. We moeten ongeloof niet verwarren met schijn geloof."

komt het ook voor dat mensen gewoon geloven dat hun zonden vergeven zijn, zonder bekering en zonder dat Jezus hun lief is geworden. Zij doen niet moeilijk en kijken neer op de tobbers. Daar ben ik ook niet jaloers op. We moeten ongeloof niet verwarren met schijn geloof."

De Verrassing
Bungalowpark

Welkom terug op ons park!

Al 60 jaar verrassend op Texel!

www.deverrassing.nl | 0222 31 89 06

Gratis dinercheque!
Trouwkostuum.com
bij Klein Kleding

Geef voor €3,50 een Bijbel

Veel mensen zijn nog niet bereikt onder de minderheden in China

Uw gift online via onze website
www.bonisa.nl of op rekening:
NL59 INGB 0003 1555 32

Bonisa
ZENDING

Doorgeven van het Woord!

Colofon

Dit blad wordt om de veertien dagen uitgegeven door de stichting **Bewaar het Pand**.

ISSN nummer: 0166 - 4646

REDACTIELEDEN

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren,
Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

REDACTIE ADRES

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, T 0527-688978
E a.vanheteren@kliksafe.nl

ABONNEMENTEN

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. T 0184-669116
E pand@solcon.nl NL37 INGB 0000 7043 50 t.n.v.
Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.
Abonnementsprijs € 20,- per jaar. Abonnementsprijs Verenigde Staten en Canada \$ 20,-per jaar. Advertentietarieven op aanvraag.

Abonnementen lopen van 1 januari t/m 31 december.
Een abonnement kan op elk moment ingaan en moet uiterlijk 1 december schriftelijk of per e-mail worden opgezegd.

Steun het evangelisatiewerk in Gent

en bestel uw boeken bij ons.

Uw bestelling ontvangt u binnen twee dagen thuis.

Email:

webwinkel@evangelischcentrum.be

Telefoon (0032)92230560

Shop ook Online! KleinKleding.nl Sliedrecht - Zierikzee

*Rust en ontspanning
in de prachtige
Vulkaaneifel!*

*dichtbij
Friedensstimme-gemeente*

**Ruime
appartementen te
huur**

Inl.: 0049-6594258990 en

www.huizesolagratia.nl

**Bewaar
het Pand**

Ook een
abonnement?
Kijk in de colofon!

Werk op Cuba inkrimpen? Of...

**Kunt u
iets missen, juist
in dit seizoen?**

**Vakantiegeld
voor Bijbelwerk**

Kleine en grote
bijdragen welkom op:
NL65 RABO 0301 9573 63
t.n.v. SEZ

Spaanse Evangelische Zending

Misión Evangélica Holandesa para España

SEZ, Postbus 273, 3370 AG Hardinxveld-Giessendam

tel. 0184 - 61 16 07 b.g.g. 06 - 48 77 63 96

e-mail: sez@kliksafe.nl

www.sez.st

De bestuursleden van de SEZ behoren tot de Prot. Kerk in Ned. (herv.),
Herst. Herv. Kerk, Chr. Geref. Kerken, Geref. Gemeenten,
Geref. Gemeenten in Ned. en Oud Geref. Gemeenten.

Verpleging & Verzorging

**“Fijn dat ik nog thuis
kan blijven wonen”**

Verpleging & Verzorging door medewerkers met een
reformatische identiteit, dat is **een vertrouwd idee**.
Meer informatie? www.rstzorg.nl of bel 0342 - 42 23 24.

RST Zorgverleners biedt ook **kraamzorg** en **huishoudelijke hulp**

**UW ADVERTENTIE
IN KLEUR?***

* Alleen mogelijk op de achterzijde.

Neem contact
op met de
administratie!

HARKES
Begravenissen

Persoonlijke zorg voor uw begravenis

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR Boskoop

www.harkesbegravenissen.nl

Wij verzorgen alleen begravenissen

0172 - 21 21 22

VAN STAVEREN
Begravenisverzorging

Sumatrastraat 11
2405 EM Alphen aan den Rijn

**Dag en nacht bereikbaar
en in elke regio**

(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begravenissen

Bestel vrijblijvend het boekje "Mijn laatste wens"
www.vanstaverenbegravenisverzorging.nl